

Samenwerkingstool: preventieve gesprekken

Jongerenwerk en Halt kunnen samen optrekken, onder andere bij het voeren van gezamenlijke gesprekken. Zoals in Groningen, waar de jongerenwerker en Halt-medewerker samen op huisbezoek gaan in het kader van de jeugdgroepenaanpak. Daarbij komt een jongere in beeld wanneer er sprake is van overlast of crimineel gedrag en een burgemeestersbrief ontvangt (zie pagina 6).

DOEL

Een preventief gesprek is bedoeld voor de doelgroepjongeren die nog benaderbaar zijn en nog niet helemaal zijn afgegleden naar de (zwaardere) criminaliteit. In dat gesprek moet de focus echter niet te veel liggen op het stoppen met het problematische gedrag, dat is doorgaans niet effectief in het contact met jongeren en ouders (waar ouder(s) staat bedoelen we ook verzorger(s)). Stoppen met ongewenst gedrag is eerder een uitkomst dan een doel op zich.

Het doel van het gezamenlijke gesprek is mede afhankelijk van de casus. Maar de doelstelling is meestal:

- 1 een (constructief) eerste contactlegging met de jongere en concrete afspraken met jongere en ouder,
- 2 inzicht krijgen in (achterliggende) problemen en behoeften van de betreffende jongere,
- 3 inzicht krijgen in (achterliggende) pedagogische behoefte van ouders en peilen wat zij vinden van het betreffende gedrag van de jongere.

Er moet altijd goed worden afgewogen bij welke jongeren een gezamenlijk gesprek door Halt en jongerenwerk zinvol is, of wanneer politie-inzet wenselijker is. Wat is de mogelijke opbrengst van een preventieve inzet? En wat kun je verwachten van een meer repressieve (politie)inzet? Bijvoorbeeld in Groningen kiezen ze ervoor om preventieve gesprekken tijdens huisbezoeken alleen in te zetten wanneer het gaat om een zogeheten PLUS- of MEE-jongere volgens de [Plus-Min-Mee methodiek](#).

PLUS-MIN-MEE METHODIEK

PLUS	de jongere is in staat zich onafhankelijk(er) op te stellen van de groep
MEE	de jongere is beïnvloedbaar in zowel positieve als negatieve zin: is een 'meeloper'
MIN	de jongere is zover afgegeden dat een preventief gesprek nauwelijks zinvol lijkt en er politie-inzet nodig is.

A. VOORAFGAAND

HOE BEREID JE SAMEN EEN PREVENTIEF GESPREK VOOR?

Er is voorafgaand aan een gezamenlijk preventief gesprek al een goede basis nodig tussen de jongerenwerker en de Halt-medewerker.

- 1 Spreek van te voren af wat ieders rol is in het gesprek!** Een Halt-medewerker kan bijvoorbeeld meer begrenzend inzetten terwijl een jongerenwerker meer het duurzaam contact in het achterhoofd houdt.
- 2 Bespreek samen van tevoren welke concrete voorbeelden van (on)gewenst gedrag je aan ouder en jongere kunt geven.** Haal vooraf binnen de wettelijke kaders signalen op bij de betrokken partners (in de groepsaanpak) over de betreffende jongere. Zo kun je de aanleiding voor het preventieve gesprek duidelijk maken aan de hand van feitelijke voorbeelden.
- 3 Maak vooraf goede afspraken over waarop je gaat inzetten in het gesprek (doelen) en welk soort afspraken denkbaar/passend zouden zijn.** Deze deel je niet meteen met de jongere en of ouder(s): laat hen vooral zelf met afspraken komen!
- 4 Laat de jongere zelf de afspraken opschrijven;** geef helder aan hoe je de gemaakte afspraken officieel terugkoppelt op papier en hóé je dat doet (mail/post/tweede bezoek).
- 5 Tot slot: in het geval van een preventief gesprek dat gepaard gaat met een huisbezoek: spreek samen door of het mogelijk is **onaangekondigd langs te gaan**.** Dat heeft namelijk de voorkeur omdat jongere en ouders zich dan niet kunnen voorbereiden. Je ontmoet hen dan in hun gebruikelijke thuissituatie, zodat je op een authentiekere basis kunt signaleren.
- 6 Laat waar mogelijk de politie vooraf **een oordeel geven over de veiligheid van een huisbezoek**:** zijn er contra-indicaties voor een huisbezoek? Die check is mogelijk wanneer de betreffende jongere bijvoorbeeld door de lokale driehoek in een groepsaanpak is geplaatst en gegevens gedeeld kunnen worden bijvoorbeeld onder regie van het Veiligheidshuis. De ervaring leert dat de thuissituatie zo heftig kan zijn dat de veiligheid van jongerenwerker/ Halt-medewerker in gevaar komt. Denk aan mogelijk wapenbezit of agressieve ouders, familieleden of de jongere zelf.

B. TIJDENS

HOE VOER JE SAMEN EEN PREVENTIEF GESPREK?

Een aantal tips geven we je graag mee als het gaat om je houding tijdens het gesprek en de insteek:

- ▶ Introduceer jezelf en de aanleiding voor het gesprek/huisbezoek.
- ▶ Ga met een open houding het gesprek in. Samen weet je altijd maar een deel van 'het verhaal'. Stel je blanco op zodat je meer zicht kunt krijgen op achterliggende problemen.

DRIE HOOFDTIPS BIJ HET VOEREN VAN EEN PREVENTIEF GESPREK

- 1 Bespreek vooraf samen de doelen en de inzet van het gesprek**
- 2 Heb elkaars rollen helder (Halt-medewerker gericht op normering/begrenzing en jongerenwerker gericht op duurzame relatie met jongere)**
- 3 Zoek naar de vraag achter de vraag! Gedrag is een uiting van mogelijk diepere, achterliggende problematiek: onderzoek dus waarom een behoefte/ vraag leeft en speel daar samen op in.**

- ▶ Laat de jongere zelf inbrengen welke afspraken hij/zij wil maken.
- ▶ Koers op ongeveer drie afspraken. Dit aantal geeft ruimte om zowel negatief gedrag als ook continuering van positief gedrag als afspraak te duiden.

VOORBEELDEN VAN AFSPRAKEN

- ▶ **Minder/niet meer blowen**
- ▶ **Uiterlijk 22 uur thuis**
- ▶ **Naar school (blijven) gaan**
- ▶ **Niet meer op overlastgevende plekken hangen**
- ▶ **De rest van de groep proberen mee te trekken naar andere, niet overlastgevende plekken**

- ▶ Laat de jongere zélf de afspraken opschrijven en ondertekenen. Dit vergroot eigenaarschap.
- ▶ Zorg ervoor dat het maken van afspraken in het bijzijn van ouders/opvoeders plaatsvindt. Dit vergroot het gezamenlijke eigenaarschap (vanuit het gezin) en geeft ouders ruimte om te ondersteunen vanuit hun eigen rol.
- ▶ Leg uit dat je de afspraken conform [AVG-richtlijnen](#) (privacy) waar mogelijk ook met je partners [deelt](#) zodat naleving vanuit de keten gemonitord kan worden.
- ▶ Leg uit dat jullie zelf uiteraard de afspraken monitoren: na het eerste bezoek kom je samen een keer terug om zowel positief gedrag als negatief gedrag te bespreken (de afspraken).

C. ERNA

HOE VOER JE SAMEN EEN PREVENTIEF GESPREK?

- ▶ Maak voorafgaand aan het bezoek een afspraak over wie een gespreksverslag opmaakt na het bezoek (zie voorbeeld in deze bijlage). In dat verslag staat onder meer het verloop van het bezoek en de gemaakte afspraken. Deel die met ketenpartners die betrokken zijn in de eventuele groepsaanpak/ Zorg- en Veiligheidshuis.
- ▶ Koppel de afspraken die de jongere in het bijzijn van zijn/haar ouders heeft opgeschreven binnen drie dagen officieel terug in een brief/mail en laat de jongere een foto maken van de afspraken met zijn/haar mobiel.
- ▶ Monitor de afspraken met jongeren en ouders. Spreek af wanneer je terugkomt/belt in het kader van monitoring. Geef ook positieve gedagsverandering terug aan jongere en ouder.
- ▶ Bespreek samen wanneer de jongere afgeschaald wordt en uit een groepsaanpak gaat vallen en wat er gebeurt bij continuering van (on)gewenst gedrag. Dat schept helderheid over verwachtingen.
- ▶ Sluit af met een brief: Wanneer de jongere afstand neemt van de groep, geen overlast meer geeft en positief gedrag laat zien, ontvangt de jongere een brief met daarin een positieve afsluiting. De jongere wordt dan niet meer besproken in de groepsaanpak en informatie over de jongere mag ook niet meer gedeeld worden omdat hij/zij dan officieel niet meer in een groepsaanpak zit.

WAT STAAT ER ZOAL IN HET GESPREKSVERSLAG? (ZIE PAGINA 5)

- ▶ Hoe was de ontvangst door de ouder?
- ▶ En door de jongere?
- ▶ Hoe ziet het huis eruit (opgeruimd of niet, opvallende goederen etc.)
- ▶ Wat vinden de ouders van het gedrag van de jongere?
- ▶ Wat vindt de jongere zelf? (ontkennend/bekennend/bagatelliserend etc.)
- ▶ Welk toekomstbeeld heeft de jongere?
- ▶ Welke afspraken zijn gemaakt?
- ▶ Wat is er afgesproken over de wijze van monitoring?

Wil je meer weten over het project #samenbloeien?
Scan de QR code of [klik hier](#)

VOORBEELD GESPREKSVERSLAG GEZAMENLIJK PREVENTIEF GESPREK

Naam jongere	
Woonplaats	
Geboortedatum/leeftijd jongere	
In geval van een groepsaanpak: de positie van de jongere t.o.v. de groep (bijvoorbeeld Plus/Min/Mee methodiek)	
Naam en contactgegevens betrokken professionals bij het gesprek	
Datum preventief gesprek:	
Gemaakte afspraken: 1. 2. 3.	
Monitoring vindt plaats door:	Datum (geplande) tweede gesprek:
Situatie bij aanvang gesprek (casusbeschrijving/gedrag jongere)	Noem concrete voorbeelden van het ongewenste en gewenste gedrag van de jongere.
Houding ouders tov het (on)gewenste gedrag	
Houding jongere tov het (on)gewenste gedrag	
Wat vindt de jongere van deelname aan de jeugdgroep?	
Wat vinden de ouders daarvan?	
Hulp nodig?	
Toekomstbeeld	
Korte analyse van het gesprek (hoe verliep het? Stroef/makkelijk/was sprake van herkenning/ verbazing/ bagatellisering? Welke afspraken wil de jongere graag? Welke willen de ouders?	
Overige opmerkingen	

VOORBEELD BURGEMEESTERSBRIEF (GRONINGEN GROEPSAANPAK)

Onderwerp Overlast jeugd -
Steller Zorg- en Veiligheidshuis Groningen

Naam jongere
Adres

Telefoon Bijlage(n) Ons kenmerk
Datum Uw brief van Uw kenmerk

Beste jongere (en ouders/verzorgers),

Uit (politie)onderzoek blijkt dat jij betrokken bent of bent geweest bij over overlast en/of openlijke geweldpleging door een jeugdgroep. De gemeente heeft samen met een aantal instanties deze overlast in kaart gebracht.

De komende tijd zullen wij persoonsgegevens van deze groep vastleggen en met elkaar delen, dus ook die van jou. Jij wordt besproken tijdens een overleg waar de volgende instanties aan deelnemen: de Raad voor de Kinderbescherming, de Buitengewoon Opsporings Ambtenaren (BOA's), de Politie, Zorg- en Veiligheidshuis, HALT, het WIJ team, Jeugdbescherming Noord en Leerplicht.

Tijdens het gesprek, waarbij je deze brief krijgt uitgereikt, krijg je uitleg over waar de overlast uit bestaat hoe jouw rol in de groep wordt gezien. En wij bespreken met jou (en je ouders) hoe we de overlast kunnen aanpakken en in de toekomst kunnen voorkomen.

Wij horen graag jouw kant van het verhaal en zullen je dan ook de vraag stellen hoe je verder wilt. Samen met jou wordt er aan oplossingen gewerkt en samen met jou worden er afspraken gemaakt over hoe jij verder aan jouw toekomst kunt werken.

Mocht je nog vragen hebben naar aanleiding van het gesprek, bel dan met het Zorg- en Veiligheidshuis Groningen.

Hoogachtend,

De burgemeester van Groningen